

Dame Idam

Dame Idam, nemot go unen ey nglangin ey usu no mo klong. Dame Idam, nemot banom yap no itak go. Wabedong Dame Idam go andua-andua ey isuo ple so tutuk gono, Dame Idam, nemot go ngoydan ey nglangin lo nemot no iti go, kabung nang sogo gemang tong. Wabedong go kam so wet-a-ton, kua ikum-srewon. Dame Idam ngganemot suali go, yap ba so got-ton. Use Dame Idam, nemot go nglangin ey unen ey usu sik sogo pung go ten semu go, nggano demanon betedon nemot pu so gemang betun pu go. Nggano betedon lo pu go: “Motnang-a klong dam-a! Genam sadui ey go ten ya kua dam. Demanon tandali weng go nglangin ey unen ey pu goso, demanon tandali betedon pu so gemang betun, betedon lo ngga kalik so gemang pu-nawon dali: “Genam ten ya kua dam!” Unen ey nglangin ey pu gono: “Mesip sogo, ten-a ya dam-yan?” Demanon lo betedon nemot degu so klong go taidi yam so. Taidi tete betun gono, Dame Idam lo demanon nemot gemang but-bawon gono, ngge kalik so gemang pen-bawon demanon no: “Mot nando deguo lo pu goso, ten senang so uweng, genam ten moy sogo. Genam go ngoy kabung nang sogo aya lo iti go, mo tong-atun, isuo ple so tutuk gono. Ngganemot sogo so, genam yap ba so gabe got-tugu. Demanon lo weng go, unen ey nglangin ey go no pen-a-tun: “Dame Idam nemot go ngoy kabung nang sogo, aya lo iti go tong go, ngganemot suali so yap ba so gemang got-ton. Nggano nglangin ey unen ey pu go: “Nemot, sogo nang so ne tong go. Ngga, nemot no mo iti golo, nemot go kabung dok sogo”!

Nggano use Dame Idam nemot so nglangin ey unen ey go mit no gemang kunon, nemotnang go yap no. Nggano nglangin lo ngge kalik so pen-nawon: “Utep so mot ngge sik sogo ip-lo, Yansu no se pung-a-balo, Imon Idam mit no. Ngga utep Dame Idam ip go Yansu no gemang bewon. Beton go, tap no gemang ikum-bawon, Yansu kabung kaguit bu so uwata-netebawon go. Yansu kabung kaguit naklay bu nemot so wata-netebawon go. Nemotnang go ngoydan ey naklay di kali no glung-nebawon go. Dunkoy Debui go mu ba seni lo glung gono, ngganemot blo no kabung kaguit temu gemang glung lak. Dame Idam ngoy dan nemot ikum-won goso, semu bu no tuen go blo lo gemang klak-won, ngoydan ngganemot meno tebuo genang so. Nemot blo sik sogo kam so ikum-kunon go, e... no, sogo kalik so ya klong go, ngoydan meno ya tebuo. Kunala ngganemot so duding-ton, muey Dame Idam mit no gemang pung-a-bawon. Nggano Dame Idam lo muey, no ngge kalik so gemang usi bawon: “Motnang go mu ey, mot genam nogo ya tebok-lo? Dunkoy Debui ngoy dan, genam no klong iti!” Nggano mu ey nemot li, e... kunon go kam so pay so pepay, suali sogo so, kua iti-srewon. Muey tandali Dame mit no gemang klak-biwon ta ulue so. Nggano Dame Idam lo muey ngganemot tebuet go koy no duik go dam-won. Kabung kaguit bu so wata-neton go, mu ey go kinnemondop nebawon go, nggano gemang pu netebawon: “E... muey penggui kinnemon-a be, nago

so duik go dam neton?” Nggano kabung kaguit temu lo pu go: “A, ngga di demat lo duik go dedam go kinnemon gemang.” Dame Idam nemot got-ton. Nggano ditebok nemot mit no gemang pung dali, nggano nemot lo pu go: “Mot genam nogo ya tebok lo, Dunkoy Debui go ngoydan ey klong itinalo.” Ditebok li-siwon go kam so pay so pepay, kua iti-srewon. Tandali Dame Idam mit no gemang klak-biwon. Nggano Dame Idam lo but go koy no duik go dam-won dali. Ku walong kua luik dali, sray Dame Idam mit no gemang pung dali. Dame Idam lo ngge kalik dali so pen-a-won: “Mot genam no tebok go, Dunkoy Debui go ngoy dan ey klong iti. Sray lo li-siwon go, Dunkoy Debui go ngoy-a dan ey tebuo go gemang. Ngoy nemot ey iti go, Dame Idam mit nogo. Ngoy nemot ey iti go, Dame Idam mit nogo gemang klak-bangam. Ngoy dan ey Dame Idam go ta no iti. Dame Idam lo sray nemot but go duik go dam-bangam. Ditebok ey sray ey Dame Idam lo duik go dam-won go. Ngganemot so kin nemon kabung kaguit bu so wata-neton go, nemotnang dop-newon dali. Dame Idam di blo so maning got-ton.

Nggano kabung kaguit bu so uwata go, nemot go unennang lo nemot gemang tra. Nemotnang ngganemot sogo so kateba-kateba keklak, ngoy dan ey nemot go-nemot go tetebuo, yam so tebuo. No, Dunkoy Debui go-a klaya nega-natun, nemotnang kam so uwet, kua ikum-nebangam. Kabung kaguit temu banim no yakena no gemang klong-lak. Dunkoy Debui-a banom itak go nemot go ngoy nemot so uwet-a-tegun. Nggano Dame Idam nemot Debui Dunkoy mit no gemang li-kunon, nggano gemang usi-ton: “Mot sogo so wet-tegoy?” Dame Idam lo ngge kalik so usi-won gono, Dunkoy Debui sadui buong ey pling. Debui Dunkoy go ngoy nemot Dame Idam lo blindon no glung go. Nggano Debui Dunkoy nemot gabe ikum-tun: “Dame Idam, mot sogo so genam go ngoy iti-to? Ngge genam go aya go! Ngga, aya lo genam no sagui mea kong. Nggano aya lo genam mea but dali. Ngge aya go genam lo iti go weng go.” Nggano Dame Idam lo pu go: “Mot nebut-a pu-a, genam ya tup go.” Dame Idam lo Dunkoy Debui gemang usi: “Mot sedue mo iti?” Dunkoy Debui lo pu go tebatun: “Genam sedue maning kua iti. Nggano Dunkoy Debui lo pu go: “Mot kabung mo iti?” “Kua, genam maning kua iti.” Nggano nemot namon nebut pen-klebatun gono, Dame Idam lo Dunkoy Debui go ngoy tandali gemang iti-bawon. Dunkoy Debui lo Dame Idam no gemang usitebatun: “Mot ngge nogo sogo-sogo so weng?” Dame Idam lo pu go: “Genam ngge no weng go, genam go ngoy kabung nang sogo tong go. Ngganemot sogo so, aya ey mia ey pu go: “Duo, weng go.” Nggano Dunkoy Debui lo pu-tebatun: “Ngga kalik go, mot weng-a, yakena no ya klong go. Nggano nemot namon yakena no gemang kebetun. Yap no dedagu Dame Idam kim betui ba no gemang itak-tun. Nemot-a banom yap no gemang klong. Yap no unennang lo usi-nebawon go: “Dunkoy Debui mot go ngoy mo iti?” Nemot lo pu go: “Mo, iti-a, bu ba no kenong go”! Ngge nemot lo wamoy so mlue go, nemot go unen ey nglangin ey goso. Dame Idam kim betui ba no itak

go, nemot go unennang nglanginnang nogo kua pen-sretebatun. Ten semu go nemotnang-a dam, nglanginnang unennang ey. Dame Idam tete-a Dunkoy Debui nemot lo ngga ba no mea kok. Nasrok net kalik so mea iti go weng, nasrok blo no tui go.

Ku no ku no ngganemot kalik seguong so semu-tegun. Unen ey nglangin ey kua senong-klesretugun. Dame Idam kim tebuet ba so got-tebawon gono, nggano Dunkoy Debui duo gemang nenguon-batun. Nglanginnang unennang nggenemot no kam so nega-netebawon: “Dunkoy Debui, duo nando logo?” Nggano Dunkoy Debui nemot no gemang usi- nebawon: “Mot, duo nando logo? Yakena sedue logo dia no se pu. Nemot suali sogo so kua pen- srebatun: “Genam aya lo but ey go. Nglangin lo nemot no sagui kekong go tang so nemot lo gemang pu-tun: “Aya, genam go duo ngge Dame Idam logo.” Nglangin lo pu go: “Dame Idam nemot nago so got ton”? “Nemot kim betui ba so gemang got-tenawon. Genam lo ngga ba no itak-nayu go. Banim genamnang bu so uwata gono genam go ngoy nemot lo iti go kok-nayom go. Genam nemot so uwet gono, Dame Idam nemot gabe pung-a-nayom. Genam go duo ngge nemot logo gabe.” Nggano nglangin lo pu go: “Ngga kalik go, piam, mot sogo so, Dame Idam kim betui ba no itak, yap ba no sogo so kua wawi go weng. Nemot sedue go danon. Tak lo lema lo mo glok mo, mea kebong. Mot go ngoy mata so gemang, nemot go sedue kabung no iti genang. Ngge, imot go demu gabe, sedue tang meno yakena no se wawi go pung, duen ba no kua itak”. Nglangin lo pu bawon go: “Nggeasui go mot klong, Dame Idam pu go, yap no se wawi go weng.” Nggano Dunkoy Debui nemot natun go Dame Idam pu go: “Aya lo pu goso be, mot sedue go danon, imot yakena no ya klong go. Nggano Dame Idam nemot go senun lo wawi go yap no gemang kebetun.

Yakena so got ketebatun, Dunkoy Debui duo gemang tui-batun. Duo ngge sedue denok. Dunkoy Debui tui gono, Dame Idam go yakena no unennang nglanginnang no nebut gemang pung-a-situn. Dame Idam kabung mo iti, kabung go sui: Dunkoy Debui, Imon Idam go denun. Kabung nggenemot duo gabe mo tui, sedue denok. Nggano Dame Idam go nglanginnang lo pu go: “Nueya, ngga suey dali lo, genamnang kabung-a mea ikum-elu. Dunkoy Debui, nemot klong go itak genang so, nemot go nglangin taut nemot nogo nang so semu-ton. Tegun nadi nang yam so semu dap-bawon gono, nggano nemot namon klong so gono, Imon Idam, nemot go denun ey danon duo kenin ey go, nemot namon nogo nebut mang yam so king-bawon go. Nggano nemot namon gemang ip-klebatun. Imon Idam lo pu go Dame Idam no: “Dunkoy Debui tap no bu mo tra go, nemot tang so kua gluik. Dame Idam, mot lo se gluik iti. Dunkoy Debui nemot tang so mo gluik mo, nemot bu nali lo bu ba no mea tenget. Nglangin nebut ngga yam so pen gono, nggano nemot namon Yansu sik sogo ip go kukuntegun.

Tap-tap Dunkoy Debui bu tra go, Dame Idam lo gluik iti-ton. Yam so yakena no so dedagu, Dunkoy Debui bu tra-tun dali go, nggano Dame Idam no gemang pu-tegun: “Dame, genam bu so.” Nggano Dame Idam lo pu go: “Mot tang so gluik-a, ngge yakena no yam so mo dedagu go gabe. Dunkoy Debui ngga so tegun nadi iti go bu gluik so goso ku no kenong-sitegun gono, bu nali lo nemot bu ba no gemang tenget-tun. Dunkoy Debui-a bu ba sono nategun, bu nali-a way so demuguen king go, nemot ey gemang pung-a-bantun. Nggano nali kabung nemot lo Dame Idam no gemang pu: “Dame duo, mot lo way so pla king, mot ulue so kua klong. Nali kabung nemot taton iwot gono, Dame Idam gabe ikum-won go, nggano nemot lo dabui ba lo gemang duing won: “Ye, genam lo mo piam tu golo, ngge nali kabung-a way so ba pung-a-tun. Nemot namon tebadali so kenategun, yakena no pung klenatun go. Nemot go yakena kabung nemu iti go. Dame Idam go kabung no ikum-nenawon go, yakay gemang tra. Yakena sedue kabung lo nebut pu- neton gono, nemot way kua tenguo-sreton. Unennang nglanginnang lo senang seguong so usi-neton, nggano Dame Idam lo ngge kalik so gemang pu- ton: “Kabung tap no mo itak-batu. Genam lo mo piam go nggano kabung ngge tap no gabe keng. Nggano nglanginnang unennang demanonnang lo pu go: “No, sogo so ngga kalik so ne semu go? Genamnang-a ngoy wada yaluim go tebadali so ne bubung? Dame Idam kabung mo iti, nemot kabung ey gemang uweng. Dame Idam nali kabung ey tebadali so got-kletegun, nemot go kabung lemoy go. Dame Idam got-ton, nggano kunala meno degut go nemot kunala ngge kalik so gemang duing-won: “Kabung ngge kua seni”. Nggano Dame Idam sagoy dok-won go, kabung nggenemot kim sagoy lo gemang lop- won. Nemot maning kua kebong gono, nali kabung ngganemot lo ngge kalik so gemang pu-tun: “Genam maning kua kebong gono, genam go nebut ya pen”. Nggano ngge kalik so gemang pen-tun: Kabung duo imening tui go, bu so kenong go dedrop, bu ba nogo kua tenget. Genam ngganemot kalik so semu go tang so, nggeasui go genam gabe kekebong.”

Kaley ngge lo ngga lo koklong go. Sedue kabung go nevo to so, muk seguep so wom so uwet go. Nemot lo bu, beap metuik logo, yam so mo klong, ten wom so. Kaley nemot go sipsrek bat kali blo lo sesrek. Dunkoy Debui bu ba sik pung go, u so gemang kluo-tegun. Use Kaley pung go nemot go yap blo no. Nggano Dunkoy Debui go saysuk kin nemon gemang dop-won: A, ngge sogo nemon! Nggano nemu ku so no gabe yalap-kunon. Dunkoy Debui ikum gono, nggano gemang usi-kunon: “Ngga nando ku sogo?” Nggano Dunkoy Debui lo pu go: “Babu Kaley, ngge genam lo be!” “No, mot sogo-sogo so ukluo-tegoy?” Nggano Dunkoy Debui lo pu go: “Genam Dame Idam lo wawi go weng go nemot go yakena nogoso. No, ngga no pung gono, genam lo pu go: “Dame Idam, genam no bu gluik, genam bu drop be. Nemot lo pu go: “Mot tang so gluik go, drop-a. Nggano genam bu so kenong go gugluik gono, nali lo genam bu ba no tenget go. Dame Idam,

nemot bu nali ey yakena no gemang klong. Dunkoy Debui lo pu go: “Genam no aya lo mo pen: “Babu Kaley ngga so gemang susuing. Babu, nemot go sipsuing bat kali blo so gemang. Genam ngganemot sogo so ngge so mot-a gabe bung-tegu.” Nggano Kaley lo pu go: “Domdat, ba mot weng, genam ngge lo ngga lo koklong go, mot genam go yap yay susuing sogo.” Nggano Kaley lo pu go: “Ko, weng-a, genam lo mot ya iti go klak.” Nggano Dunkoy Debui lo pu go: “Babu, genam suali ey be! Genam ya kua kenong! Nggano Kaley lo pu go: “Mot suali ey go, ko ikum, genam lo demu kangok go iti go klak-bilu, ngga ey tandali iti go li-kundu.” Nggano Dunkoy Debui nemot go duo ey iti go bat kali blo no gemang klak-biwon go nik, nemotnang bat kali blo so suisuing. Nggano Dunkoy Debui lo pu go: “Babu, mot bat kali blo lo tebadali so ba sesrek.” Nggano Kaley nemot wadi kap go, sedue kabung go yap togut-won go, wom so iti go, weng go bat kali blo no klak-won. Kaley yap yam so semu-won go, nggano Dunkoy Debui so no gemang pu-ton: “Domdat, mot yap ngge ba so se susuing. Genam masi-masi uwet, tandali mot mit no mea pung, mot yap ngge ba so se susuing. Sedue kabung, nali wabu, ngge nogo ya kua weng. Sedue ngge no mo pung go, ngge kalik so se pu-lo: “Genam sedue lo mo itak be, sedue ya kua iti genang.

Dunkoy Debui go duo Dame Idam logo yam so kangok-dap-won go. Nggano nemot Babu Kaley lo walamen keduik-won go. Duo ngganemot wadikua-wadikua nggano use-use woy yam so susut gono, gemang men-ton. Walamen nemot so memen go nogo, u ngge kalik so gemang kluo-ton: “Aya”. Dame Idam lo bu itak go, babu Kaley beap so trok go, Yasu ey, Dame e, Yasu Dame kuang-kuang? Ku no-ku no u nggenemot kluo-ton.

Dame Idam, nemot go andua kung bui klik won go, nemot ba so got-ton, nggano duo ngganemot lo u ngganemot kluo go gemang tup-won. Yakena no pung go, nemot go senun ten semu gono, Dame Idam usi go: “Andua, ten dam so be, mot weng! Dame Idam ten dam so klak gono, nggano nemot go andua lo nebut ngganemot Dame Idam no gemang pen-nawon. Nggano Dame Idam, nemot go andua lo nemot no gemang usi-ton: “Dame, mot lo kabung nago no itak-yo? Dame Idam lo pu go: “Batwasi ey go, ngganemot no nali lo gemang tenget.” Andua, duo nggenemot lo wadikua-wadikua nggano use-use woy yam no, nemot lo u kukluo go. Andua, mot go sui yam so wayang, nggano nemot Babu Kaley go sui yam so wayang dali. Genam u nggenemot tup-batu go, genam go dabui ey pang-pang go. Andua utep wadikua genam mea be-lu go tup. Wadikua seni Dame Idam nemot gemang be-won bat asi ey go nemot mit no, ngga ba sik so kama-a tui ton. Ngga ey denok ngganemot dato wadikua go buong go, walamen nemot so men-ton nggano u nggenemot ton. Dame Idam u ngga nemot tup-won go, nemot dabui klum duo ngganemot nogo kangok so suing-won go.

Dunkoy Debui dan so inin tegun, dan nggenemot inin ku sono betep. Nggano Dame Idam lo dan temu no masi lo gemang gluik-won. Dunkoy Debui kam so lelek, dan nemot sogo no glung? Nggano nemu ku sono gemang yalap-situn, ikum, nggano gemang pu-tegun: “A, Dame Idam, mot ngge nogo sogo so weng. Mot, mot go kabung ey mo klong go, mot go kabung mo iti go?” Nggano Dunkoy Debui lo pu go: “Mot keda so ngge sik sogo se klong. Genam go Babu Kaley weng go, nemot, mot go saysuk kin nemon dop go, nemot genam no sagui mea kong. Nggano genam yap blo sik so iti go, betep ey go. Dame Idam lo ku sik so pu go: “Mot, nebut-a pu-a. Nggano Dunkoy Debui lo pu go: “Genam sogo nebut-a ya pu-lu, nggeasui go mot keda so nase klong.” Dame Idam koklong, ku walong kua luik gono, Kaley gemang pung-a-won. Nggano Dunkoy Debui no gemang usi-tenawon: “Dunkoy Debui, ngge sogo nemon? “Babu Kaley, genam dan so inin tugu, Dame Idam gabe pung-a-won. E, genam ple sagui kua gabe. No, nemot ku meno no mo kunon, ngge kalik so, Dame Idam, nemot nogo, se pen-a-lo: ‘Dame Idam, mot genam so mo duing go, kim don no ngoy se kok go, ngoy ey se iti go, kundo.”

Dame Idam tandali kunon gono, Dunkoy Debui lo nemot babu Kaley go nebut ngganemot gemang pen-a-tun. Nggano Dame Idam yakena no gemang bewon, Dame Idam nebut nggenemot tup-won go. Yakena no pung gono, ngoy kim don no kok go, ngga ey iti go gemang kunon. Kaley li-kunon go, ku no, nggano nemot lo Dame Idam iti go ngga ey nemot go yap blo no gemang pling-biwon. Dame Idam, Kaley, nemotnang ey ngga lo sreks. Wadikua Dunkoy Debui semlea ului go, Dunkoy Debui ey Dame Idam ey nebo ey dam, Kaley nemot tete sogo semlea Dame Idam lo iti go, weng go ngoy, semlea ey kay seguong iwot gono, nemot ey gemang dam-won go gut. Kaley ngoy nemot gut-won gono, Dunkoy Debui nogo Dame Idam nogo nebutmang ngge kalik so gemang king-won: “Dame Idam ey Dunkoy Debui ey, mot go ngoy genam lo gut go nggenemot. Genam sop lo tapui lo genam go wom sogo so mo but mo, genam go kabui kluip-a suey so kim dop no se keduik. Mot namon lo ngge kalik so se pu. Mot namon klong go genam go kabui kluip nggenemot-a se iti. Kaley nebutmang Dame Idam ey Dunkoy Debui ey go nogo nebutmang yam so king gono, Dame Idam ey Dunkoy Debui ey nemot go yakena no gemang kenatun. Dame Idam ey Dunkoy Debui ey nemot go yakena so got-kletegun. Nggano Kaley but go nebut gemang tup-klenatun. Sawoy sedue-sedue naklay klat so gemang klong, nemotnang lo nebo klaya gemang but-nenangam. Nggano sedue-sedue lo pu go: “Nebo di meno no se dok, nggano demu guen di meno no se dok dali, srem ey se semu. Kaley, wom kangok go, mo uweng mo, nemot demu guena iti go kap sogo, nggano sedue, nemotnang demu guena sek ey gemang lek-newon. Kaley demu guen sek tup go, nemot lo duing go: “Ngge nebo sek gabe!” Kaley lo demu guen sedue go yalu blo so wom so gemang iti-nawon.

Nggano Kaley demu guen nemot ey iti go blo sono pipling gono, sedue Sawoy Sema nemot go sui: Waso Yikuisi. Nemot lo Kaley nemot go ta imutebuem no gemang but-nawon. Kaley ku no kenong gono mo kebong. Kaley nemot kenong golo, nan way-ngam go, nggeasui go maning gemang git-tebatun. Bling yakena so gemang. Kaley kebong go nebut yakena-yakena nogo nebut yam so klong, Dame Idam ey Dunkoy Debui ey go nogo nebut pung-a-natun. Dunkoy Debui mot go babu Kaley gabe mo but go kebong go, nemot go wom sogo so. Nemot namon lo pu go: “Kaley go saysuk naklay nan no se tuet. No, genam no nemot go kabui kluip-a kim dop no se keduik.” Dunkoy Debui go nebut nggenemot-a Sawoy yakena no pung-a-natun. Nggano Kaley go kabuikluip nemot-a iti go, tandali gemang kenatun. Kabuikluip nggenemot iti go kenategun, yakena no kua pung gono, kabuikluip nggenemot nemon ey goso, tap no nebo nan bu no gemang tegek-klenatun. Ngganemot ba sik so ngoy nemot lo banim so semlea ey gut go, ngganemot nabuin so, guarlong so yam so lemoy go pling-a-natun. Kaley nemot lo banim no ngge kalik so Dame Idam ey Dunkoy Debui ey gono, ngge kalik so mo pen: “Genam go kabuikluip tap no kua tegek, no, wakay buen bu no se tegek. Tap no tegek gonogo, ngoy so klay-klay lemoy, ngga naklay nabuin so lemoy go yam so pling. Ngganemot nogo genamnang nogo ngoy klay-klay gabe. Nemot namon Kaley go nebut no na keng, ngge nogo ngoy mata so gabe mo.

Nebut ngge ngge no yam.